

УДК 327.8(73): 316.485.26-027.531(100)
DOI: 10.36273/2076-9555.2019.7(276).3-9

Микола Сенченко,
директор Книжкової палати України, професор,
e-mail: director@ukrbook.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7445-5185>

Організаційна війна в умовах псевдодемократії

Якщо людина думає, що в історичному русі суспільства трапляються випадковості, то вона несповна розуму.

Марк Туллій Цицерон

З розпадом системи соціалістичного табору у світі сформувалася однополярна модель, політичний вектор США змістився в бік світового панування в усіх сферах соціальної комунікації — від політики до культури. Кінець ХХ ст. характеризується агресивною політикою англосаксів, які поетапно насаджували багатьом країнам світу власні правила гри, норми й цінності, руйнували національні економіки, перетворюючи їх на свій сировинний додаток, зневажливо ставилися до культурних і конфесійних особливостей будь-якого регіону. Якщо місцеві політичні лідери намагалися чинити опір або просто не вписувалися в систему координат США, їх виводили з політичної гри.

У багатьох країнах світу прокотилися "оксамитові революції", що відбувалися за однотипним сценарієм. Результатом цих переворотів стало повалення панівних еліт і злам державності. Домінування США над багатьма суверенними державами, втручання в їх внутрішні справи в комплексі з офіційною заявою американського президента про винятковість своєї нації свідчить про нову тенденцію світової політики — неокolonіальний переділ світу, в якому колонізатором прагне стати лише одна держава.

Для реалізації поставлених завдань використовується комплекс складних, багаторівневих технологій, об'єднаних назвою "організаційна війна". Югославія, Грузія, Ірак, Туніс, Єгипет, Лівія, Сирія, Україна — далеко не повний перелік країн, в яких такі технології були застосовані, зануривши ці держави в так званий "керований хаос". Дослідженню окремих технологій організаційної зброї в межах організаційної війни присвячено цю працю.

Ключові слова: організаційна система, організаційна війна, організаційна зброя, "керований хаос", "м'яка сила", "жорстка сила", "стратегія непрямой дії", оргінформаційна зброя, оргфінансова зброя, оргісторична зброя

Постановка проблеми. На початку ХХ ст. О. Богданов у праці "Тектологія. Загальна організаційна наука" [1] довів, що суспільство й держава — це надскладна організаційна система (ОС). Послідовники вченого створили загальну теорію систем і уточнили: система — це організована структура з елементів (підсистем), об'єднаних керівними зв'язками й загальною "цільовою функцією", котру контролює "ядро" системи. Вони визначили, як потрібно впливати на її ядро, підсистеми та керівні зв'язки, щоб зберегти, трансформувати чи зруйнувати ОС.

Для руйнування системи застосовують такі операції: деформація, аж до деградації цільових функцій системи; спотворення цільових пріоритетів; розривання чи "перемикання" системних керівних зв'язків; загострення внутрішньосистемних суперечностей як у ядрі системи, так і між ядром і підсистемами; "розгойдування" системи для її виведення за межі стійкості.

Ці теоретичні результати були застосовані до перманентної соціально-політичної й економічної практики підкорення країн за допомогою так званих організаційних війн (ОВ).

Завдяки чому досягається ефективний результат під час організаційної війни? Які технології й організаційну зброю застосовують в організаційній війні? Дослідженню цих питань і присвячено пропонувану роботу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглядаючи проблему організаційних війн, варто згадати розвідки таких відомих політиків, істориків і теоретиків проблем війни й миру, як З. Бжезінський, Г. Кіссінджер, С. Хантінгтон, Н. Вінер, Н. Хомські, Л. Гарт, Дж. Най, С. Манн, Дж. Арквілла, Д. Ронфельдт, І. Пригожин, М. Стенгер, О. Богданов, В. Овчинський, І. Сундієв, В. Циганов, Г. Філімонов, С. Кургинян, А. Фурсов, В. Горбулін, Г. Почепцов, О. Сенченко та інші. Праці

цих дослідників, присвячені проблемам геополітики, організаційних систем, інформації та управління, сутності й причинам організаційних війн та інформаційно-психологічного протистояння, є доволі ґрунтовними та містять багато фактологічного матеріалу. Про актуальність теми організаційних війн свідчить формування наприкінці ХХ ст. нового напрямку науково-аналітичних досліджень — моделей, стратегій і технологій організаційної зброї в невидимих війнах.

Мета дослідження — вивчення технологій та інструментарію організаційних війн, дослідження аспектів застосування організаційної зброї на території України й адаптації населення до нових умов на основі зміни суспільної свідомості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині вельми невдячна роль глашатаїв "нової війни" та чергової міжнародної "холодної війни". Однак які ще ролі пропонують тим, хто намагається чесно обговорювати наявні тенденції? Утім, вони занадто вже очевидні, і щоб їх ігнорувати, потрібні особливі мотивації. Або — така внутрішня заангажованість, яка все, що не вкладається в бажаний стандарт, відкидає. Або — заангажованість іншого штибу, в межах якої слід приспати пильність супротивника (співвітчизника) та нав'язати йому хибний і гнилий пацифізм.

Якщо в питанні про нафтову (фінансову, інформаційну, культурну тощо) війну людина розпочинає ігнорувати очевидні факти, вступати в суперечність зі світовою статистикою й практикою, то вона не більш як міфотворець, а її конструкція — міф. І ставитися до цього слід відповідно.

Що ж являє собою організаційна війна? Реальне це явище чи міф, що має певну пропагандистську мету? Вигадка чи проза життя ХХІ ст.?

Організаційна війна — це війна спеціального типу — фінансова, економічна, культурна, інформаційна, політична, організаційна, що давно замінила банальну конкуренцію. Засоби організаційної війни нині застосовують не лише держави, а й великі корпорації, тоді як конкуренція дедалі більше стає ознакою дрібного і середнього бізнесу. Великий бізнес гарячково "мілітаризується", і це основна тенденція ХХІ ст. Фінансові ринки зазнають постійних атак [3].

Під час організаційної війни застосовують організаційну зброю (ОЗ), складовими частинами якої є: організаційна інформаційна — оргінформаційна — зброя, оргфінансова, оргуправлінська, орґекономічна, оргісторична, оргосвітня, оргнаукова тощо.

Організаційна війна передбачає свідому й цілеспрямовану атаку на організованість цільового ядра, підсистем і зв'язків системи управління супротивника. Оскільки йдеться про системи, в яких і ядро, що визначає мету ОС, і підсистеми, і зв'язки складаються з людей, то до засобів організаційної війни вдається той, хто прагне атакувати управління мотиваціями організаційних рішень супротивника в усіх елементах його соціально-державної системи.

Технології організаційної війни — це новий неконтрольований нині міжнародними організаціями вид зброї масового ураження для встановлення світо-

вого ладу в інтересах країни-агресора (КА), а організаційна зброя — інструмент у світопроектній боротьбі.

Аналіз наслідків застосування таких технологій дає змогу виокремити два основних завдання агресора:

1. Скорочення чисельності населення країни-жертви, в якому організатори нового світового ладу не зацікавлені. Неоліберальні реформи, сексуальна революція, пропаганда гедонізму й споживання, індивідуалізм призводять до демографічної катастрофи, знижуючи народжуваність. Соціал-дарвінізм і байдужість до чужих проблем позбавляють людей волі до життя й спричиняють зростання смертності. Формування величезного соціального дна з жебраків і безпритульних породило ненаситний механізм "евтаназії" — ці категорії людей швидко вмирають. А "дно" втягує в себе нові контингенти.

2. Послаблення або руйнування національних держав із перехопленням управління до рук транснаціональних корпорацій і злочинних синдикатів, наднаціональних органів і організацій, підконтрольних ініціаторам упровадження технологій організаційних війн. Реалізація цього завдання поєднує "м'які форми" технологій "керованого хаосу" з варварськими збройними агресіями (Афганістан, Югославія, Ірак, Лівія, Сирія, Україна). Як наслідок, відбувається концентрація контролю над фінансовими, військовими й інформаційними ресурсами світової спільноти з боку організаторів війни.

Аргументом на користь цієї тенденції є результати аналізу аналітиків, які свідчать, що економічне зростання провідних держав нині залежить не від розвитку виробництва, а від перерозподілу ресурсів між сильними та слабкими країнами. Досягають цього за допомогою різкого послаблення національної держави (звичай після затягування її в боргову пастку), приватизації та скуповування всіх видів ресурсів, у тому числі й природних.

Національна держава під тиском міжнародних фінансових інститутів служить інструментом такої глобалізації — передусім проводячи приватизацію й скорочуючи витрати на соціальні потреби та підтримку таких національних систем, як наука й культура. Держави організують потоки масової нелегальної міграції робочої сили, роблять її цілковито безправною, що різко здешевлює вартість найманої праці.

Результатом розв'язання двох наведених завдань є руйнування суб'єктності розвитку країн, що потрапили під дію технологій організаційної зброї. Насправді це прихована форма знищення конкурентів у найприбутковіших економічних сферах, зокрема галузі високих технологій. Нині прибутки в цій галузі значно вищі, ніж у сировинній та енергетичній, і найближчими роками різниця лише збільшуватиметься.

У центрі уваги перебуває саме завдання руйнування суб'єктності розвитку, оскільки поставлений багатьма фахівцями діагноз стану нашої країни, нездатної впродовж понад двох десятиліть перейти на новий курс позитивного економічного зростання, — безсуб'єктність українського розвитку.

Ця хвороба певною мірою вразила основних учасників (держава, громадські й політичні співтовариства, соціальні інститути) процесу реформації. Її головні симптоми: блокування рефлексії; неспроможність адекватно сприйняти та оцінити поточну ситуацію, підвестися над нею, самовизначитися та самоідентифікуватися; нестача сміливих, ґрунтовно обміркованих "проривних" ідей і готовності, майстерно взаємодіючи з іншими суб'єктами, їх реалізувати. Зазначені симптоми можемо спостерігати в моделі мислення й дій основних суб'єктів сучасної України, у тому числі й влади, що доволі точно фіксують аналітики:

— держава не є чітко вираженим суб'єктом управління й розвитку, адже не спроможна сформулювати їх стратегію (цей факт усвідомлює та приймає більшість населення), забезпечити гідні умови життя й дотримання основних конституційних прав громадян;

— суттєву роль в управлінні всіма сферами економіки та громадського життя відіграють корумповані чиновники, кримінал й інші асоціальні елементи;

— "середній клас" атрофований, дезорганізований, не залучений до реальних механізмів управління й розвитку;

— політичні партії та рухи здебільшого мають бутафорський характер;

— громадські (неполітичні) утворення слабо організовані й практично не впливають на соціальні процеси;

— більшість громадян соціально пасивні, мають проблеми з самоідентифікацією (державною, етнічною, сімейною тощо).

Для того, щоб успішно лікувати головну хворобу України — безсуб'єктність, слід розібратися в механізмах руйнування суб'єктності, основними з яких є технології організаційної війни. Нижче розглянемо її складники докладніше.

Окрім ОВ, застосовують спеціальні та смислові війни (масштабні операції спецслужб, покликані трансформувати світову політику), що мають не менше значення, аніж війни класичні. Спеціальний терор уже виявив себе, і це лише початок. Смислові війни — не в минулому, а в майбутньому, але ця тематика перебуває поза межами пропонованого дослідження.

Такою є суворя альтернатива жорстокого пострадянського світу. Що швидше суспільство усвідомить цей факт, то більше шансів дістане на продовження своєї історичної траскторії. Ті, для кого це продовження не становить жодної цінності, — мусять тікати з корабля історії.

Підготовка до оргвійни

Початковим етапом є створення мегапроєкту ведення організаційної війни на території держави-мішені (ДМ). За цей процес відповідають мозкові центри держави-агресора (ДА), наприклад, корпорація "РЕНД", Інститут Санта-Фе, Тавістокський інститут людських відносин та інші аналітичні центри [4]. Фахівці мозкових центрів формують групу менеджів для реалізації мегапроєкту ОВ на практиці.

Замовниками зазвичай є глобальні олігархи (Г-олігархи), державні структури, транснаціональні

корпорації (ТНК), транснаціональні банки (ТНБ), благодійні фонди (Ротшильда, Рокфеллера, Маршалла, Форда тощо). Метою організаційної війни є захоплення влади в країні — жертві агресії.

Для ведення ОВ використовують також діаспору держави-мішені. Для цього замовники мегапроєкту виділяють кошти, що надходять на рахунки створених діаспорою організацій. Останні зазвичай маскуються під назвами різноманітних "центрів": підтримки демократії, свобод, реформування економіки, звільнення від тоталітаризму тощо.

На території ДМ посольства й консульства різних держав (наприклад, Австрії, Англії, Росії, США, Франції) організують центри культури, до роботи в яких залучають представників інтелігенції країни-мішені з-поміж дисидентів, письменників, викладачів навчальних закладів чи бібліотекарів. Центри культури сумлінно працюють над формуванням позитивного іміджу країни-агресора, використовуючи стратегію "м'якої сили": за допомогою демонстрації фільмів, що всіляко пропагують привабливий і недосяжний спосіб життя КА, чи проведення лекцій, дискусій, семінарів із питань ринкової економіки, парламентаризму та партійної системи. Зазвичай заходи завершує фуршет, під час якого тривають обговорення й ненав'язлива пропаганда переваг суспільного ладу країни-агресора.

Працівники посольств та їхні помічники з-поміж прихильників Заходу формують списки людей, до яких входять: партійні працівники, письменники, науковці, керівники установ, викладачі, студенти. Для обраних організують поїздки до Канади, США, Англії, Франції та інших капіталістичних країн коштом різноманітних фондів (як-от фонди Ольжича, Сороса тощо) чи представників діаспор. Туристам із країни-мішені пропонують для проживання респектабельні готелі, виділяють гроші на придбання сувенірів і одягу, проводять екскурсії, організують зустрічі з представниками діаспори, дають можливість виступити з лекціями. Зазвичай промовці "аргументовано" критикують застарілу модель життя ДМ, всіляко вихваляючи переваги західної. Так формується "п'ята колона" в країні — жертві агресії.

Головним інструментом організаційної війни є технологія "керованого хаосу". Це складний системний механізм, елементи якого довільним чином пов'язані між собою, а результати його використання можуть мати багатовекторну варіацію розвитку. Ця технологія передбачає застосування стратегії "непрямої дії", "м'якої сили", "розумної сили", "операцій базового ефекту" й, незалежно від регіону застосування, містить такі елементи: інформаційні війни; кібератаки й хакерство; корупційний уряд; розпалювання міжнаціональних і міжрелігійних конфліктів; заохочення різноманітних видів сектантства; нав'язування хибних цінностей; розмивання національних і культурних підвалин народу.

Метою застосування технології "керованого" хаосу є переформатування потрібних держав, перебудова масової свідомості їх націй, зниження здатності до опору й самоорганізації, формування суспільства зі стертою пам'яттю.

Організаційна зброя

Застосування організаційної зброї призводить до знищення державності й складається з таких дій:

1. Зміна організаційної моделі держави, що полягає в ліквідації моноцентризму влади.

2. Використання неурядових організацій (НУО) для дестабілізації ситуації в країні.

3. Знищення економіки держави за допомогою впливу "радників" Міжнародного валютного фонду (МВФ), Всесвітнього банку (ВБ), Світової організації торгівлі (СОТ).

1. Зміна організаційної моделі держави. Щоб успішно виконати завдання зі зміни організаційної моделі країни, її потрібно відповідним чином підготувати. Традиційно сильна держава — це завжди ієрархія з єдиним центром управління та опорою на духовний фундамент — міцну віру народу. Ідеалом такої державності була й залишається монархія чи жорстка президентська влада.

Щоб послабити державність, зробити її вразливою для ОЗ, що призведе до подальшого остаточного падіння, потрібно знищити ієрархію. Як? Слід замінити ієрархічну організацію держави на іншу модель, котра матиме прямо протилежні характеристики.

Які ознаки має ієрархія? По-перше, один центр управління (моноцентризм управління). По-друге, суспільність рівнів державного устрою. Вгорі, над усім — Бог, релігія (духовне), нижче — політика (державне), на найнижчому рівні — економіка (матеріальне).

Для руйнування ієрархії один центр управління замінюють кількома. Спочатку поряд із монархом з'являється парламент. Потім владу монарха чи президента ліквідують чи зводять його роль до суто декоративної. На зміну моноцентризму монархії приходить демократія з трьома центрами управління. Надалі число центрів управління доповнюють центрами економічної влади, якій підпорядковується влада політична.

2. Деструктивні дії НУО. До центрів державного управління під'єднують безліч неурядових організацій, що мають контролювати, наскільки ефективно державна влада виконує свої обов'язки. Водночас щодо державної влади завжди діє презумпція винуватості.

НУО, що є хитромудрою вигадкою аналітиків, зазвичай фінансує держава-агресор. Насправді, ці організації мають на меті дискредитацію державної влади та державності загалом. Формуючи помірний народ негативне ставлення до влади й державності, НУО готують ґрунт для революції, насамперед — у масовій свідомості. НУО — це агенти агресора, його "п'ята колона", покликана в певний момент розпочати активні революційні дії.

Завдання неурядових організацій — викликати якнайсильнішу ненависть до влади. Це легко зробити, оскільки за допомогою оргфінансової зброї владу корумпують, а відтак НУО щосили поширюють інформацію про факти зловживань. Однак небезпека полягає в тому, що разом із ненавистю до влади, народу вселяють ненависть і до інституту державності загалом. Тоді у вогні революції він самотужки знищує свою державність і забезпечує ДА легкий шлях до заповітної мети. За таким сценарієм розгорталися

події і в Іраку, і в Україні, і в решті держав-мішеней. Народ ненавидів владу настільки сильно, що ладен був поступитися державністю на користь агресора, який, власне, й знищив її разом з більшою частиною нації.

До внутрішніх центрів управління державою додаються ще й зовнішні центри, наприклад, Міжнародний валютний фонд, Всесвітній банк, Світова організація торгівлі тощо.

Отже, боротьба з ієрархією для дезорганізації та знищення державності розпочинається із заміни одного центру управління на безліч внутрішніх і зовнішніх центрів, що межує з втратою частини державного суверенітету. В такий спосіб моноцентризм управління замінюють поліцентризмом.

Руйнування традиційної державності відбувається у двох напрямках: скасування принципу моноцентризму управління в державній ієрархії та знищення субпідрядності рівнів ієрархії. Як наслідок, упроваджується модель, де найвищими пріоритетами є гроші та економіка. Опинившись на верхньому щаблі ієрархії, відірвана від моральних орієнтирів економічна влада підпорядковує собі владу політичну, що служить не Богові, народу й державі, а тим, у кого більше грошей, тобто ГНБ, котрі виснажують державу. Така політика призводить до стрімкого зубожіння народних мас, що, зі свого боку, спричиняє революційну ситуацію.

Державну ієрархію знищують за допомогою ще одного виду зброї — мережевої. Боротьба мережі проти ієрархії, що виявляється у формі революції, спрямована на знищення національної державності. Теоретичним фундаментом такої революції є нігілізм — повне заперечення традиційних громадських норм, цінностей, авторитетів, культури, ідеалів, моралі й віри.

Характеристики мережі прямо протилежні ієрархічним, зокрема:

— численні центри управління — поліцентризм управління (колективна відповідальність породжує колективну безвідповідальність і хаос);

— заперечення найвищого авторитету — Бога (поклоніння ідолам, матеріальному, мертвому);

— фрагментація (окрім децентралізації та фрагментації влади, відбувається розкол держави через етнічний сепаратизм і поділ суспільства).

Соціум, позбавлений об'єднавчих вищих ідеалів і державницької ідеології, деградує й атомізується. На зміну колективізму приходить індивідуалізм, а згодом — соціальний дарвінізм із принципом "виживає сильніший" — завдяки знищенню іншого. В цій психології немає місця жертвності та служінню державі — лише собі чи, точніше, своїм бажанням і пристрастям.

Кінцевою метою мережі є зведення Глобальної імперії на руїнах віри й традиційної державності, зруйнованої мережевою зброєю.

Організаційна зброя — "демократичні реформи"?

Кожний небайдужий громадянин, який вважає Україну своєю Батьківщиною, а не випадковим місцем народження чи збагачення, замислюється над тим, що ж, зрештою, відбувається в нашій країні. Чому так рішуче, з пафосом і тотальним нігілізмом ми відмови-

лись від соціалізму заради того, щоб увійти в когорту демократичних країн із ринковою економікою, а насправді відкотилися за всіма показниками, в тому числі й за якістю життя, на загальносвітову периферію? Що ж це за демократія?

Чому "демократичні реформи, яким немає альтернатив", відкинули українців у далеке минуле: в економіці, науці, культурі, освіті, охороні здоров'я? Ми озирасмося навколо й не здатні досягнути процесів, які відбуваються. Багато розумних людей ставлять запитання й не отримують відповіді: чи маємо український уряд, чи колоніальну адміністрацію, чи ліквідаційний комітет таємної світової влади? Ліквідації підлягають не тільки промислові підприємства та економіка, а й культура, мова, традиції, а з ними — й українська нація [5].

Для впровадження "демократичних реформ" і нового світового порядку фахівці дослідницьких центрів Великої Британії та США розробили низку програм, які нині реалізують у багатьох країнах світу. Одним із найзловісніших проєктів, що може завдати величезних збитків внаслідок зміни напрямку розвитку численних держав, соціальних, моральних і релігійних деформацій, була програма Стенфордської фундації Чарльза Ф. Кеттерінга під назвою "Зміна образу людини" (Changing Images Man). Офіційна назва програми "Контракт № URH (489)-2150, доповідь про політичні дослідження № 4/4/74", підготовлений "Центром з вивчення соціальної політики" Стенфордського інституту, керівник — В. Хармон (Contract Number URH (489)-2150 Policy Research Report Number 4/4/74, Prepared SRI Center for Study Social Policy, Director Willis Harmon) [6].

Доповідь обсягом 319 сторінок підготували 14 фахівців із різноманітних галузей під керівництвом Тавістокського дослідного центру і 23 фахівці з управління. Копію доповіді "Зміна образу людини" спромігся дістати один із представників радянської розвідки за п'ять днів потому, як її ухвалив уряд США. Насправді це була унікальна програма майбутнього розвитку не лише Америки, а й усього людства. Нації програмували на плановані зміни, й вони мали настільки до них звикнути, аби не помітити реальних трансформацій.

Нині для зміни образу людини широко використовують технології організаційної зброї. Завдяки аналізу цієї практики можемо виокремити три основних методи впливу ОЗ:

1. Втрата цінної для супротивника інформації. Цей метод підвищує ефективність власної діяльності та водночас знижує ефективність діяльності супротивника. Якщо об'єктом впливу є розум людини, то йдеться про формування викривленої уяви про явища чи об'єкти за браком повної та перевіреної інформації. Якщо супротивник отримує доступ до стратегічних даних, то здатний ухвалювати управлінські рішення з упередженням.

2. Поширення негативної інформації. Цей метод може не тільки призвести до небезпечних рішень, а й примусити людину діяти собі на шкоду. Часто для втаємничення джерела інформації чи надання їй більшої значущості застосовують спосіб "відмивання інформації". Потрібні відомості таємно передають певній особі чи медіа, а потім, посилаючись на ці джерела, максимально тиражують.

3. Прямий вплив на психіку людини. Цей метод дає змогу керувати поведінкою людини через шантаж, погрози, підкуп тощо.

Є й інші методи впливу інформаційної зброї, але всі вони базуються здебільшого на трьох наведених вище й реалізуються за допомогою спеціальних технічних засобів і ЗМІ.

Застосування ОЗ зумовлює визначення поняття інформаційної агресії як комплексного й цілеспрямованого використання трьох основних методів інформаційної зброї до супротивника з метою інформаційної колонізації країни чи ведення організаційної війни.

Яскравим прикладом інформаційної агресії є розвал СРСР, а надалі — економіки окремих країн, зокрема й України. Проста й ефективна технологія застосування інформаційної зброї охоплює кілька етапів [6].

На першому етапі в інформаційному просторі держави-жертви постійно транслюється інформація, що всіляко пропагує переваги способу життя агресора та концентрує увагу населення на недоліках і застарілій моделі її економіки. Поступово відбувається перехід до пропаганди переваг способу життя ДА. Інформаційна агресія є тотальною й поширюється різними каналами.

На другому етапі, коли в певній частині населення сформовано потрібну думку, розпочинається практична демонстрація переваг способу життя ДА. Для цього використовують туристичні поїздки населення країн — жертв агресії до ДА, де гостей ознайомлюють з економічними й культурними досягненнями, зосереджуючи увагу не лише на унікальних пам'ятках, а й на вітринах крамниць, банках, зовнішніх атрибутах заможного життя. Туристи зустрічаються з робітниками й інтелігенцією ДА не тільки на підприємствах і в установах, а також в їхніх домівках, аби побачити зручній і сучасний інтер'єр, авто, якісні харчі тощо.

На третьому етапі через різноманітні фонди та гранти організують навчання директорів, інженерів, економістів капіталістичному способу господарювання, демонструючи переваги ринкової економіки перед плановою.

Ці три етапи дають можливість сформувати в країні-жертві "п'яту колону" — групу прихильників капіталістичного способу життя. Наймані активісти пропагують переваги й принади Заходу і формують громадську думку в напрямі зміни застарілої економічної системи.

Після тотальної інформаційної агресії настає черга застосування орґекономічної й орґфінансової зброї, що супроводжується постійною інформаційною підтримкою. Наприклад, якщо переглянути газету "Урядовий кур'єр" за 1991—1992 рр., то її шпальти рясніють заголовками "Біржа, яка потрібна всім", "Село на порозі ринку", "У ринок без боргів", "Будьмо хазяями", "Приватизація по-угорськи", "Наука перед ринком", "Ціна землі" тощо. "Ринкова економіка, якій немає альтернативи, вже на порозі", — заохочували до змін медіа. У статті "Ринок: український шлях, до стратегії економічного розвитку в умовах незалежності" [7] академік, віцепрезидент НАН України аргументовано доводив потребу створення умов для лібералізації ринкових відносин. У публікації "Новий план Мар-

шалла?" [7] йшлося про створення інвестиційного банку з установчим капіталом 12 млрд дол., що мав сприяти розвитку промисловості та сільського господарства України, Білорусі, Молдови й інших країн. Основні напрями економічної політики нашої держави в умовах незалежності передбачали насамперед "роздержавлення й приватизацію власності та демонополізацію виробництва", а також фінансову реформу [8].

Зусиллями канадця українського походження Б. Гаврилишина в Києві було організовано Міжнародний інститут менеджменту (МІМ), де впроваджували нові напрями наукових досліджень у галузі менеджменту. Головне завдання бізнес-школи — підготовка магістрів ділової адміністрації для зовнішньоекономічної діяльності. В Інституті працюють викладачі зі США, Канади, Австрії. Слухачі проходять двомісячне стажування за кордоном, передусім в американських університетах і корпораціях. Проводяться науково-практичні конференції, на яких обговорюють питання роздержавлення й приватизації власності, створення банківської системи, а також власних національних грошей України. У конференціях беруть участь науковці з Гарвардського університету (США) та Центру міжнародного менеджменту (США).

Фахівці радять скоріше переходити на ринкову економіку. "Я знаю, певні ідеологічні традиції не сприяють повсюдному утвердженню в Україні поняття і суті приватної власності, — зауважує А. Масюк, директор міжнародних програм МІМ-Київ (США). — Тому мають відбутися зміни у психології на користь утвердження різних форм власності. Треба, щоб людина відчула себе власником на підприємстві — не лише членом акціонерного товариства, а й хазяїном певного виробництва. Приватна власність врешті-решт мусить стати ключовою".

"Безперечно, щоб забезпечити успіх, Україна має переходити до приватної власності — як у промисловому виробництві, так і в землекористуванні. Крім того, мають бути власні грошова й банківська система, митниця. Я не дивлюсь на це на якомусь націоналістичному рівні. То є реалії життя. В усьому потрібна децентралізація. Монополія всього і вся призвела до біди, тож вихід — у стимулюванні розвитку ринкової економіки. Ринок породжує конкуренцію, а відтак — діло", — зазначає М. Дейчаківський, магістр ділової адміністрації Колумбійського університету (США) [9].

У вересні 1991 р. згідно з постановою Кабміну УРСР сформовано Державну раду УРСР із питань економічної політики, до пріоритетів якої входили завдання вдосконалення фінансово-кредитного механізму й розвитку ринкових відносин.

Отже, Україна підготовлена до змін, і панівна колоніальна адміністрація капітулює перед корпоратократами, віддаючи країну на пограбування [5].

Висновки. Останніми десятиліттями дедалі частіше доводиться констатувати факт інтенсивного формування безсуб'єктності розвитку в різних країнах світу (Чилі, Югославія, Україна, Грузія, Афганістан, Ірак тощо). Причини її виникнення в кожній державі мають власну специфіку, проте виразні й спільні риси, характерні для концепції організаційної війни. Формування безсуб'єктності зумовлене тим, що під егідою впровадження "демократії" організатори наполегливо перебудовують світ на власний розсуд і задля власних, здебільшого меркантильних, потреб, не гребуючи вдаватися до впровадження в "неслухняних недозрілих" країнах і регіонах режиму "керованого хаосу". Організатори цього методу стабілізації неокolonіального ладу орієнтовані, на наш погляд, на досягнення двох основних цілей: перехоплення управління в країні чи регіоні й блокування потенційної та реальної здатності до інноваційного розвитку країни — жертви агресії.

Організаційна війна — це нова форма колоніальної політики, перетворення периферійних країн на ресурсний придаток "обраних" держав чи співтовариств. При цьому реалізуються нерівноправні, грабіжницькі стосунки товарообміну й привласнення ресурсів "колоній". Результатом ведення організаційної війни є створення стану безсуб'єктності в країні чи регіоні, на які спрямовані дії ініціаторів агресії.

Негативні наслідки застосування організаційної зброї за масштабами можна порівняти з дією зброї масового ураження. Використання технологій "керованого хаосу" суперечить прийнятим міжнародним нормам про невтручання у внутрішні справи держав. Ці аргументи дають підстави для порушення питання про організацію міжнародного контролю над використанням технологій організаційної війни.

Україна має стати активним ініціатором правового регулювання у сферах міжнародної інформаційної безпеки та міжнародного правового регулювання застосування стратегії "керованого хаосу".

Список використаних літератури та джерел

1. Богданов А. А. Тектология — Всеобщая организационная наука / А. А. Богданов. — Берлин—Санкт-Петербург, 1922. — Переиздание: В 2 кн. — Москва : Экономика, 1989.
2. Овчинский В. Организационное оружие: функциональный генезис и система технологий XXI века : докл. Изборскому клубу, 02.08.2013 / В. Овчинский, И. Сундиев // Изборский клуб. — 2013. — № 6. — С. 47—66.
3. Сундиев И. Организационное оружие: функциональный генезис и основные направления использования в современной истории России / И. Ю. Сундиев // Экономические стратегии. — 2013. — № 6. — С. 26—37.
4. Сенченко М. Мозкові центри країн світу / М. І. Сенченко, О. М. Сенченко, В. Г. Гастинщиков. — Київ : Персонал, 2016. — 278 с.
5. Сенченко М. І. Україна: шляхом незалежності чи неокolonізації? / М. І. Сенченко. — Київ : МАУП, 2003. — 117 с.
6. Сенченко Н. І. Теория и практика невидимых войн / Н. И. Сенченко. — Киев : КИТ, 2009. — 504 с.
7. Урядовий кур'єр. — 1991. — грудень (№ 41). — С. 6.
8. Урядовий кур'єр. — 1991. — жовтень (№ 32). — С. 3.
9. Урядовий кур'єр. — 1991. — липень (№ 14—15). — С. 6.

Organizational war under pseudodemocracy

With the collapse of the socialistic camp system, the unipolar model has emerged in the world, and the US has been striving for world hegemony and global domination in all spheres of social communication from politics to culture. The end of the twentieth century was characterized by aggressive policy of the Anglo-Saxons, who gradually imposed on many countries of the world their rules of the game, broadcast their western values, destroyed national economies, turning them into their raw-material appendage, disdainful of cultural and denominational features of any region. If local political leaders tried to resist or simply did not fit into coordinate system of the US, they were shifted quickly.

"Velvet" revolutions, that followed the same scenario, have taken place in different countries of the world. The revolutions resulted in the overthrow of the ruling elites and the breaking of statehood. The dominance of the United States over a number of sovereign states, interference with their internal affairs in conjunction with the official statement of the American president about the exclusiveness of his nation, speaks of a new trend in world politics — a neo-colonial redistribution of the world, in which only one state wants to become a colonizer.

Organizational War, a whole set of complex, multi-level, combined technologies, is used to accomplish these goals. Yugoslavia, Georgia, Iraq, Tunisia, Egypt, Libya, Syria, Ukraine are far from complete list of countries in which such technologies have been applied, plunging these states into so-called "managed" chaos. This work is devoted to the study of individual organizational weapons technologies in the framework of the organizational war.

Keywords: organizational system, organizational war, organizational weapons, managed chaos, soft power, hard power, indirect action strategies, organizational informational weapons, organizational financial weapons, organizational historical weapons

References

1. Bogdanov A. A. (1922). Tektologiya — Vseobshaya organizacionnaya nauka. Berlin—Sankt-Peterburg. Pereizdanie: V 2 kn. Moskva: Ekonomika.
2. Ovchinskij V., Sundiev I. (2013). Organizacionnoe oruzhie: funkcionalnyj genezis i sistema tehnologij XXI veka. *Izbornij klub*, 6, 47—66.
3. Sundiev I. (2013). Organizacionnoe oruzhie: funkcionalnyj genezis i osnovnye napravleniya ispolzovaniya v sovremennoj istorii Rossii. *Ekonomicheskie strategii*, 6, 26—37.
4. Senchenko M., Senchenko O., Gastinshikov V. (2016). *Mozkovi centri krayin svitu*. Kiyiv: Personal.
5. Senchenko M. I. (2003). *Ukrayina: shlyahom nezalezhnosti chi neokolonizaciyi?*. Kiyiv: MAUP.
6. Senchenko M. I. (2009). *Teoriyai praktika nevidimyh vojn*. Kiyiv: KIT.
7. Uryadovij kuriyer (1991), 41, 6.
8. Uryadovij kuriyer (1991), 32, 3.
9. Uryadovij kuriyer (1991), 14—15, 6.

Надійшла до редакції 16 липня 2019 року

КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

УДК 015:002.2](477)"2018"

DOI: 10.36273/2076-9555.2019.7(276).9-17

Олена Ключніченко,

завідувач відділу наукової підготовки

державних бібліографічних покажчиків Книжкової палати України,

e-mail: litopus@ukrbook.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5437-6498>

Лідія Очеретяна,

старший науковий співробітник відділу наукової підготовки

державних бібліографічних покажчиків Книжкової палати України,

e-mail: litopus@ukrbook.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5894-2955>

**Книги України в дзеркалі державної бібліографії
(за матеріалами бази даних державної бібліографії
"Літопис книг" за 2018 р.)**

Останніми роками у видавничій галузі України спостерігається стабільна динаміка зростання кількості та оновлення асортименту вітчизняної книги, випущеної суб'єктами видавничої діяльності різних форм власності.

Розгалужена система бібліографічної інформації Книжкової палати України всебічно охоплює різні види вітчизняної друкованої продукції та слугує ґрунтовною базою для створення й видання державних бібліографічних покажчиків. Соціально значущим і важливим елементом книжкової справи є "Літопис книг", що містить вичерпну бібліографічну інформацію про книги та брошури з усіх галузей знань: наукові, науково-популярні, навчальні, довідкові, релігійні, офіційні, суспільно-політичні, виробничо-практичні, літературно-художні й популярні видання для дітей та юнацтва тощо.

Сучасні тенденції розвитку книговидавничої галузі, науки та культури зумовлюють потребу бібліометричного аналізу бази даних державної бібліографії книжкових видань "Літопис книг". У пропонуваній статті досліджено тематичний розподіл бази даних за 2018 р. відповідно до класів УДК, до якої увійшов 19 391 бібліографічний запис.